

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIV. Quasnam discordias efficiat acceptio personarum in mutuo hominum commercio, aut sibi, quod optimum est, absque iusta causa vsurpare: & qua ratione illæ impediuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

fumum patienter tolerat, nec vult huiusmodi impatientem ac furiosum, etiam si importunum & impudentem, pessundare; sed cum mansuetudine illum tolerat, & expectat: donec furor ille tanquam fumus euanescat, ut, eo cessante, de eius remedio agat: imitatus illustrissimum Saluatoris nostri exemplum, in quem scribæ & pharisæi insurrexerunt, & multarum iniuriarum ac blasphemiarum fumo eum afflixerunt, eò quòd vitiorum suorum eos admoneret, ac reprehenderet. Et quamuis potuisset ipse illos perdere & extinguere, noluit tamen eas iniurias vlisci; sed admiranda patientia illas tolerare: dans eis pœnitentiæ locum, qua possent ad nouam vitam resurgere.

Inustus sus-
fert impa-
sientem.

CAPVT XIV.

*QUAS NAM DISCORDIAS EFFICIAT ACCEPTIO
personarum in mutuo hominum commercio; aut sibi
quod optimum est, absque iusta causa usur-
pare: & qua ratione illa impe-
diantur.*

VITIVM illud, quo vnum alteri absque sufficienti causa & ratione præponimus, (quod *personarum acceptionem* appellamus) innumera parit in Repub. & familia odia, inuidias, ac discordias: ac propterea in Scriptura sacra grauitè reprehenditur ac damnatur, & Isaias dixit de Christo D. *a quod non accipiet personam.* Vt autem quæ de eo dicenda sunt, faciliùs intelligantur, præmittimus hoc vitium tum interiùs in mente, tum exteriùs exetceri. *Interiùs* fit, cum, fertur iudicium, quo absque sufficienti causa aliquis alteri præfertur, ob solam speciem, quæ exteriùs apparet: cum nullum adfit sufficiens iudicium eius; quod intus in eis latet, propter quod alter alteri præferatur. Ex quo iudicio prouenit *exterior* executio valde perniciofa in *nonet* casibus, quos refert S. Thomas: quorum *aliqui* pertinent ad Iudices, de quibus in proximo Tractatu disseretur, reliquorum *duo* sunt maximè frequente: *primus* versatur circa mores, titulos, ac nomina, loca & sessiones, quibus magis honoramus minus dignos, aut ob causas tali honore minus dignas; aut singularitate aliqua erga vnum inter multos aliàs æquales vtimur absque ratione speciali, quæ tale factum approbet ac iustificet. Hæc omnia à Sancto Iacobo Apostolo: repre-

7.
Proprietate.

a Isa. 42. 2.

Acceptio
personarum
interior &
exterior.

In c. 2. Epi.
S. Iacobi.

b *1ac. 2. 7.*Honor vir-
tuti, non ex-
terna species
debetur.

2. 2. q. 63, a. 3

Dignitati
suis debe-
tur honos.

2.

Priuata a-
micitia tol-
lenda.c *Gen. 74. 24*
Inequali-
tas iniusta.d *Mat. 17.*
26. c. 18. 1.
c. 20. 24.

reprehenduntur, dum ait: *b fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Iesu Christi gloria. E. enim si introierit in cōuentum vir aureū annulum habens, in veste candida; introierit autem & pauper in sordido habitu, & intendatis in eū, qui indutus est veste præclara, & dixeritis ei: Tu sede hic bene; pauperi autem dicatis: Tu sta illic, aut sede sub scabello pedum meorum, nōne iudicatis apud vosmetipsos, & facti estis Iudices cogitationum iniquarum? quasi eis diceret attendite, ne in cordis vestri tribunali Iudices iniusti sitis, meliorem iudicantes diuitem propter solum vestium ornamentum; pauperem verò deteriore ob talis ornamenti defectum. nam quidquid à falso huiusmodi ac temerario iudicio procedit, etiam vitiosum est; cum scilicet diuiti ob solas diuitias honor iusti tribuitur, qui pauperi ob solam inopiam denegatur: certissimum enim est, externa tantum veste neminem fieri virum bonum; sicut nec solum Habitum facere monachum: sed bonos & honestos mores eum facere iustum ac religiosum. Hoc autem exemplo vsus est Apostolus, (vt S. Thomas aduertit) vt intelligamus, honorem nemini esse denegandum, qui eo sit dignus, quocunque tandem vestium cultu tegatur, neque exhibendum indigno ob causam & titulum, quem reuera non habet: quemadmodum iniustum esset sapienti aut sancto viro propterea solum honorem denegare, quod pauper sit, aut infimo loco natus, aut eo solo titulo, quod sit princeps, nobilis aut diues, honorem ei exhibere. Quibus tamen, etiam si improbis & idiotis, alius debetur honor ratione dignitatis, aut officij, aut eminentioris loci quem habent in Repub. quæ regula si seruetur, non dabitur legitima discordiæ occasio.*

Hoc ipsum melius intelligetur ex altero modo acceptionis personarum, qui est in *particularibus amicitiis*: quæ oriuntur ex causis non exigentibus specialem amorem & arctam consuetudinem; sed proprio tantum palato & gustui attendendo: non habita ratione aliarum causarum etiã iustissimarum, id quod in familijs & communitatibus solet esse magnarum inuidiarum, ac discordiarum causa: nam qui minus, quàm cæteri sine speciali causa diliguntur, iudicant se odio haberi, se contemni, nec sibi faueri; ac propterea iram suam conuertunt tam in eum, qui ipsi præfertur, quàm in præferentem. Et quid mirum, hanc discordiam prouenire, quando id fit absq; iusto titulo: cum etiam oriri soleat, cum adest sufficiens causa: quemadmodum apparet in fratribus *Ioseph* de quibus dicitur: *c videntes fratres eius, quod a patre plus cunctis filiis amaretur, oderant eum, nec poterant ei quidquam pacifice loqui, toruè eum aspicientes, & cogitantes illum vita priuare, vt ex suo illum conspectu auferrent.* Imò inter ipsos *Apostolos* fuit huiusmodi turbatio, cum animaduertent, quod *Christus* illis præferret *d Petrū, & filios e Zebedæi.*

S E D quoniam parentes, Prælati, ac Domini etiam seruata ad omnes

suos

suos domesticos humanitate, possunt, imò debent *meliorum* maiorem rationem habere: & possunt etiam aliquem habere magis intimum, tanquam specialem amicum, propter commodum & utilitatem inde sibi prouenientem, danda illis est opera, vt discordiam, quæ facile oriri potest proueniant, adhibito aliquo remedio, antequam illa oriatur: iuxta illud Ecclesiastici: *ante languorem adhibe medicinam*, quemadmodum fecit idem Patriarcha Ioseph cum in Aegypto suis fratribus se manifestasset: cum enim quædam particularia amoris & benevolentia indicia Benjamin suo ex utroque parente fratri ostendisset: memor inuidia & odij, quod in ipsum ex simili causa fratres prius habuerant, discedentes pramonuit *ne irascerentur in via*: quasi diceret nolite locum dare inuidia propter hæc maioris amoris indicia, quæ Benjamin exhibui, cùm cõscij sitis causæ, cur id fecerim: sed pacem & charitatem mutuam seruate, vt ex hoc ego intelligam, vos verè esse fratres meos.

§. I. De duplici alia discordiarum radice.

HVIC acceptiõnis personarum vitio affine est alterum, quod non minus discordiam parit quàm illud: quando scilicet quis absque legitima causa *usurpat* sibi quod melius est in negotio honoris, aut bonorum fortunæ, aut alterius temporalis commodi: quod ordinariè ex duplici radice oritur. Altera est *ambitio*: nam (vt Sapiens ait) *a inter Superbos semper iurgia sunt* circa puncta honoris: quia quisque illorum optimum in omnibus locum quærit absque vllò iusto titulo. quemadmodum b *filiis Zebedæi* ambientibus optima loca in regno Christi, titulo quodam cognationis, reliqui *decem* Apostoli indignati sunt: quos omnes corripuit Christus D. dicens: Spiritum illum esse *Principum gentium*, qui frequentant ambitionis scholam, quam mundus profiteretur: discipulos autem suos non de primario loco contendere, sed vnumquemq; c *ultimum* sibi eligere debere, meliori alijs (etiamsi iure alijs suo illum habere possit) propter pacem seruandam relicto. In quem finem *quatuor* hæc documenta humilitati Christianæ valde consona & propria tibi sunt obseruanda.

PRIMUM est, vt honorem cuique debitum in vrbanitate, caremonijs, titulis ac locis ita exactè exhibeas, vt potiùs debitos terminos excedas, quàm in aliquo deficias, in honore alijs deferendo: præstat enim, vt te nimium facere asserant: quàm vt turbentur & conquerantur, quod fueris parcius, nec præstiteris quod debebas.

SECUNDUM est, vt contentus & pacatus sis cum ea reuerentia & honore, qui tibi iuxta tuum statum & locum, quem tenes, debetur: nec quæras aut etiam acceptes excessum, etiam spontè ab alijs oblatum: sed modo de-

f Ecc. 14. 20.
Simulatas
prouenien-
da.
Gen. 45. 24.

Usurpatio.

1.

Ambitiosa.

a Pro. 13. 10

b Mat. 20. 21

c Luc. 14. 10

1.

Expedi plus
quam mi-
nus sacere.

2.

Ipsamet tene
modum.

centi studeas illum impedire: Nam, si forte adulatorie & fecte offeratur; prudentia erit illum reijcere; quod si ex ignorantia aut nimia humilitate offeratur: *humilitatis* etiam erit illum repellere: quemadmodum Sanctus Petrus non admisit, vt Cornelius procideret ad pedes eius; sed dixit: *d surge & ego ipse homo sum*. Et idem fecit Angelus, cum Sanctus Ioannes se prostrauit, vt illum adoraret dixit enim illi: *c vide ne feceris: conseruum enim tuus sum & fratrum tuorum*. TERTIVM documentum est, vt non indigneris, aut pacem tuam perdas, etiam si alij inordinate & iniuste vsurpare & habere velint reuerentiam, & titulos sibi non debitos. Quamuis enim, quod malum est, approbandum non sit: indignatio tamen in huiusmodi casibus est indicium superbie: quasi alterius arrogancia in proprium cedat contemptum. Quare si ex animo & candidè tanquam humilis vltimum amas locū: non propterea turbaberis; quod alter primū sibi vsurpat. Et hinc QVARTVM oritur documentum, in eo situm, vt cum magnanimitate quadam aliorum defectus feras circa reuerentiam & honorem alijs tibi debitum: nam quamuis licitè possis illa desiderare, & natura huiusmodi defectum sentiat: non licet tamen propterea indignari, & quasi vindictam meditari: potius est Christianæ magnanimitatis scire hæc dissimulare, nec huiusmodi puncta curare: vt quæ ad nihil sint aliud, quam vt conscientiam pungant, ac turbent: sunt enim ambitionis effectus & quasi proles, cuius damna & remedia in proximo Tractatu fuerunt posita.

d Act. 10. 20
c Apo. 22. 9

3.
Ne turb. ris
nieno f. 111

4.
Contemp-
tum disti-
mula.

II.
Cap. 10. 5. 2.
C. 3.
Cupida.

f Gen. 13. 8.
Cedere te
potius, quā
fuerat in-
uet.

ALTERA discordiarum radix est temporalium rerum cupiditas, quæ semper inclinât hominem, vt quod optimum est, sibi quæque magis accommodatum, sibi vsurpet, etiam cum iniuria & detrimento alterius: cui discordiæ vix occurrî potest, nisi per charitatem & humilitatem, quæ deterioribus est contenta; & ne pacem amittat, vult potius cedere iuri suo, cuius rei præclarum, & vtilissimum habemus exemplū in Patriarcha Abraham, cum intellexisset rixam inter pastores gregum ipsius & Loth propter pascua, quia vtrique optima pro gregibus suorum dominorum habere volebant. Ipse tamen Abraham statim aggressus est eam discordiam componere verbis & actionibus magni exempli & ædificationis: dixit enim ad Loth: *ne quæso sit iurgium inter me & te, & inter pastores meos, & pastores tuos: fratres enim sumus*. Quæ verba, quæso magis humilia & beneuola, aut etiam magis potentia dici poterant, ad contentiones illas componendas. *fratres enim* (inquit) *sumus*, ideoque non decet inter nos esse dissensiones. Cum igitur omnes Christiani simus IESU CHRISTI Domini nostri fratres, filij eiusdem patris, qui est DEVS, & eiusdem matris, quæ est eius Ecclesia: Æquum omninò est, vt non sit inter nos dissensio, aut querela vlla. Sed quoniam ad hoc non sufficiunt verba, nisi opere ipso occasiones remoueantur, ad-

fecit idem Patriarcha: quandoquidem hæc dissensio & discordia propter
 pascua est orta: *Ecce vniuersa terra coram te est, recede a me obsecro: si ad sini-*
stram ieris: ego dextram tenebo: si tu dextram elegeris, ego ad sinistram per-
gam. O heroicam charitatem, tali viro dignam! ô quàm se ostendit
 ab omni cupiditate expeditum, quàm remotum ab ambitione & om-
 ni genere rancoris & iræ! quodnam enim medium esse potest ad v-
 nionem & concordiam obseruandam efficacius, quàm ita liberaliter
 cedere iuri suo: vt liberam proximo suo relinquat electionem, ad e-
 ligendum quod maluerit, & quod sibi magis expediet? siquidem o-
 mnes lites ac discordiæ mutæ inter homines huic fundamento inni-
 tuntur, quod vnusquisque velit sibi quod *optimum* est; & vt alij ipso-
 rum iudicio acquiescant, ipsi verò non aliorum: quare qui his cedit; a ra-
 dice euellit omnem huius damni occasionem. At Patriarcha noster vno
 tractu volauit super id totum, quod alij iusti ordinariè faciunt: nam (vt
 Sanctus Chryostomus perpendit ius eligendi pro libitu locum, ex mul-
 tis titulis pertinebat ad ipsum; eò quod ipse esset patruus ipsius Loth, &
 quasi eius tutor; eò quod esset illius familiæ caput, senior, sapientior, mul-
 to potentior, ac ditior: quare æquum erat, vt Loth illi cederet, ac eligere
 quod mallet, permitteret. At ipse Abraham, quò erat maior, eò
 magis se ipsum humiliavit, & ad pacem conseruandam toti huic iuri ce-
 dere voluit, subiiciens se non maiori alicui, aut sibi pari; sed minori, hono-
 rans nepotem suum, eique permittens prius eligendi facultatem: conten-
 tus ipse accipere, quod ille relinqueret, etiam si deterius esset. iudicans, præ-
 stare parum habere cum pace, quam multa cum dissensione & turbatione.
 Sed amplius adhuc humilitatem & charitatem suam in eo (vt S. Ambr. ait)
 manifestauit, quod videns famulos suos discordes, non se iudicauit adeò
 fortem, vt existimaret, posse dominos esse concordes: qui solent alias ami-
 citiam mutuam rescindere ob ineptas famulorum murmuraciones, & ri-
 xas. Ideoque quò *humilis*, voluit fugere discordiæ occasionem; quò verò
charitatis studiosus, voluit etiam inter ipsos pastores esse concordiam &
 vtramque familiam valde esse vnitam, vt & ipsa capita perfectam serua-
 rent vniõnem, quamuis in eo aliquam ipse rerum suarum iacturam faceret.
 Quo exemplo docuit, quantam curam & operam patres familias ponere
 debeant in conseruanda perfecta pace & vniõne inter suos: ex qua etiam
 ipsorummet pax & concordia dependet. Refert etiam plurimum, *statim*
 atque rixa ac dissensio inter seruos incipit apparere, cum decidere atque
 componere, antequam crescat: quemadmodum fecit Abraham: nam,
 vt ait Ecclesiasticus, *g scintilla vna augetur ignis*; & ab exigua dissensio-
 ne solet ad cruentam pugnam veniri. Maior etiam erit prudentia occasio-

Hom. 33. in
 Gen.

Lit. r. de A-
 brah. c. 30

Discordia
 occasio fugi-
 enda.

Subditi eò
 ponendi.
 Statim rixa
 edetur.
 Eccl. 11. 34.

*Imo praeueniatur.
h Ruth. 2. 15
Qui cedit
dicabitur.*

i Gen. 13. 10.

*k Cap. 14. 12.
l Cap. 19. 24.*

m Luc 18. 14

nes ipsas praeuenire: ne vel ipsae scintillae prodeant: quemadmodum Booz timens aliquam dissensionem seruorum suorum, si viderent Ruth intententem, se, vt cum ipsis mereret; praeuenit eos dicens: *h etiam si vobiscum merere voluerit, ne prohibeatis eam, & colligentem nemo corripiat*: nouerat enim vir prudens, saepe discordiam in familia euenire ex eo, quod alij se in aliorum officia immittant; aut sine autoritate reprehendant; aut ex inuidia quod videant, eos esse in maiori gratia apud ipsos Dominos. Ad rem itaque erit tempestiuè eos praeuocare, ne discordiae alicuius initij dent locum.

NON est tamen aequum, fructum silentio praeterire, quem Abraham ex opere hoc tantae charitatis & humilitatis collegit. non enim vacat mysterio, quod Deus permiserit Loth acceptantem libertatem eligendi, sibi ab Abraham oblatam, decipi in sua electione; & relinquentem patruo suo partem optimam, sibi accipere deteriore: *i elegit enim sibi regionem circa Iordanem ad Sodomam, quae tunc erat sicut paradisus domini; quae tamen breui tempore facta est deterrima, & totius mundi miserrima, & semel ipse fuisset ab hostibus spoliatus, & cum tota sua familia in captiuitatem ductus nisi Abraham illum liberasset: & postea ob Sodomorum peccata i pluit Dominus sulphur & ignem de caelo, & subuertit ciuitates, & omnem circa regionem, ac simul omnis ipsius Loth substantia ibi periit. vt ex hoc exemplo intelligamus, quantam curam diuina prouidentia gerat humilium, ita res omnes dirigendo; vt qua parte magnam iacturam facere videntur, plurima illis commoda eueniant: contra verò permittendo, vt qui non sunt humiles, nec aliorum defectus tolerantes, magnam ex eo iacturam faciant ex quo ingentia lucra sperabant. Quare, si ex charitate & humilitate alteri relinquant locum meliorem, & ea quae sunt magis vtilia, & honorifica; nouerit Deus ita rem deducere, vt maiorem tu honorem & lucra maiora acquiras: alter verò & abiectior fiat, & commodorum suorum iacturam faciat: vt re ipsa sententia illa Saluatoris locum habeat, *m qui se humiliat, exaltabitur: & qui se exaltat, humiliabitur.**

